

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

LIFE

Környezet- és klímapolitikai programok

Dr. Toldi Ottó

K+F tanácsadó, klímapolitikai referens

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, Klímapolitikai Főosztály

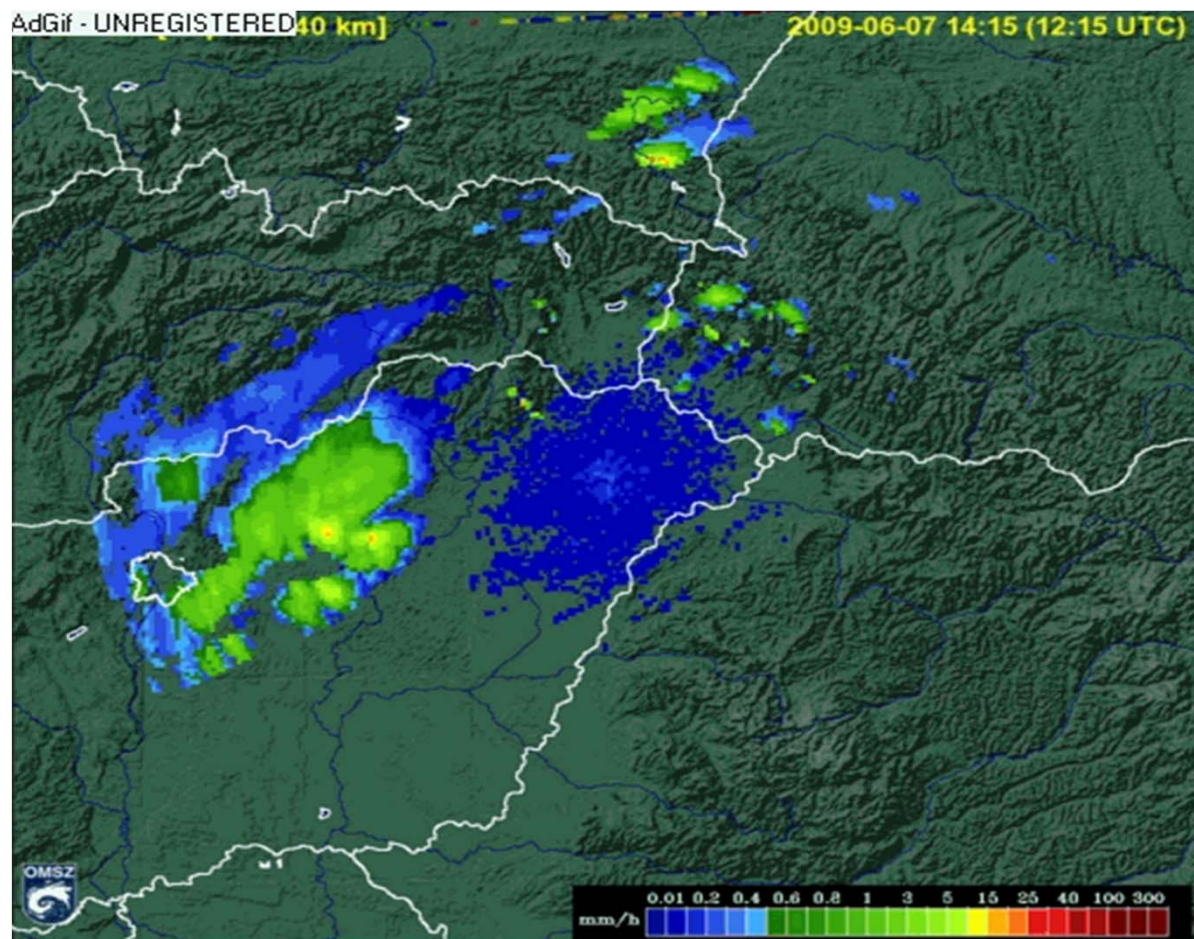
2017. május 4. „Klímavédelmi szakmai nap”

a klímatudatos települések konferenciája

Szekszárd

A klímaváltozás nem egzotikus, távoli kontinensek problémája többé

A klímaváltozás következményeként a gazdasági előrejelzések pontossága, a tervezhetőség és a termésbiztonság csökken

„A 2010. évi, összesen 950 természeti katasztrófa mérlege 295 ezer halott, 130 milliárd dollár kár, amiből 37 milliárd dollár volt biztosítva” *Munich Re német biztosító társaság*

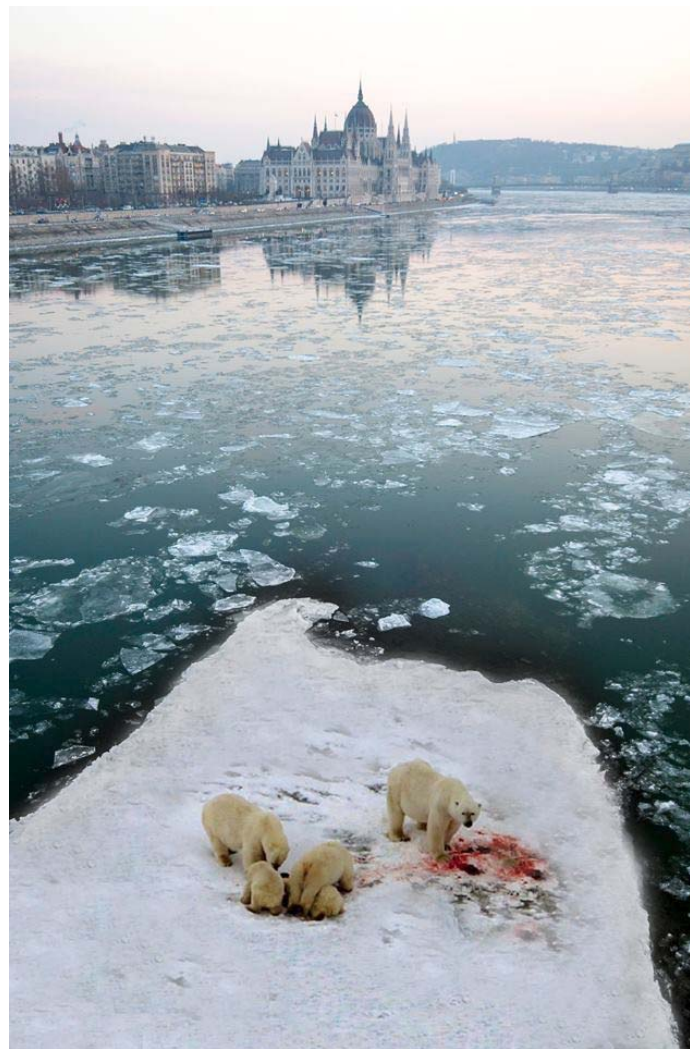
Forrás: Elemzeskozpont.hu, MTI

Mi a probléma?

(a globális éghajlatváltozás sablonjait
el kell felejteni, és azt kell vizsgálni
ebből mi az igaz itthon..
a **MEGOLDANDÓ PROBLÉMÁT** itthon
kell megtalálni)

A LIFE program fő céljai

A 1293/2013/EU európai parlamenti és a tanácsi rendelet (a továbbiakban: LIFE rendelet) 3. cikke értelmében a LIFE program általános célkitűzései a következők:

- a **7. környezetvédelmi cselekvési program** végrehajtásának támogatása;
- a **madárvédelmi irányelv** (2009/147/EK) és az **élőhelyvédelmi irányelv** 92/43/EGK) **végrehajtásának**, valamint a **Natura 2000 hálózat fejlesztésének** elősegítése;
- az **erőforrás-hatékony, alacsony szén-dioxid-kibocsátású** és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaságra való átállás;
- az **uniós környezetvédelmi és éghajlat-politika** és a kapcsolódó **jogszabályok kidolgozásának, végrehajtásának és érvényesítésének javítása**, ehhez kapcsolódóan a **jobb környezetvédelmi és éghajlat-politikai irányítás támogatása** valamennyi szinten, ideértve a civil társadalom, a nem kormányzati szervezetek és a helyi szereplők fokozott bevonását is;

A LIFE program kiemelt területei

A LIFE program két, külön költségvetéssel rendelkező alprogramból áll. A LIFE program **2014-2020-ig tartó teljes keretének (3,4 Mrd €) 75%-át a Környezetvédelem alprogramra fordítják** összesen **~2,6 milliárd euró** összegben, 25%-át pedig a LIFE **Éghajlat-politika alprogramra ~864 millió euró** összegben.

A LIFE Környezetvédelem alprogram kiemelt területei (1992 óta):

- Környezet és erőforrás-hatékonyság
- Természet és biológiai sokféleség
- Környezetvédelmi irányítás és tájékoztatás

A LIFE Éghajlat-politikai alprogram kiemelt területei (2014 óta):

- Az éghajlatváltozás mérséklése
- Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz
- Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás

Az EU és a hazai klímapolitikai irányok figyelembe vételével az alábbi prioritásokat azonosítottuk a „Klímaváltozás mérséklése” típusú pályázatokhoz:

- # **A fosszilis energiahordozók kiváltásának elősegítése** (renewables), **megújuló ipari nyersanyagok** azonosítása, **hasznosítása** (green chemistry);
- # **Az energia- és nyersanyag felhasználás hatékonyságának növelése** és az energiatakarékosság előmozdítása az iparban és a lakossági szektorban;
- # **Körkörös technológiai rendszerek** (closed loop) alkalmazásával a karbonszegény gazdaság felé való átmenet elősegítése a gazdaság minden ágazatában;
- # **A szén-dioxid természetes nyelő kapacitásainak** (erdők, faanyag) **megőrzése és növelése. Új szén-dioxid nyelő / immobilizáló technológiák kifejlesztése** (CCS, CCR, zöld építőanyagok)
- # A mezőgazdasági kibocsátások csökkentése; **alacsony karbon szarvasmarha ágazat, trágya-, talaj és tápanyag menedzsment;**
- # **Az alternatív hajtási módok és üzemanyagok fejlesztése a közlekedésben**, IT alapú smart logisztika, alacsony karbon tömegközlekedés, áruszállítás;
- # **Hulladék-melléktermék újrahasznosítás**, feldolgozás, a hulladék klímabarát energetikai hasznosítása a hulladék-hierarchia alapján,
- # **Városi klíma-mitigáció, hősziget-hatás monitoring és csökkentés**, zöld fűtési rendszerek, SMARTCITY

LIFE pályázati források

Terület	2017-es forrás	2016-os forrás	%-os változás
Éghajlat-politika	52,1 millió € (~ 16,1 Mrd Ft)	47,4 millió €	+ 10 %
Környezetvédelem	83 millió €	75,5 millió €	+ 10 %
Természetvédelem	101,9 millió €	97,5 millió €	+ 5 %
Irányítás, szemléletformálás	16,9 millió €	19 millió €	-12 %

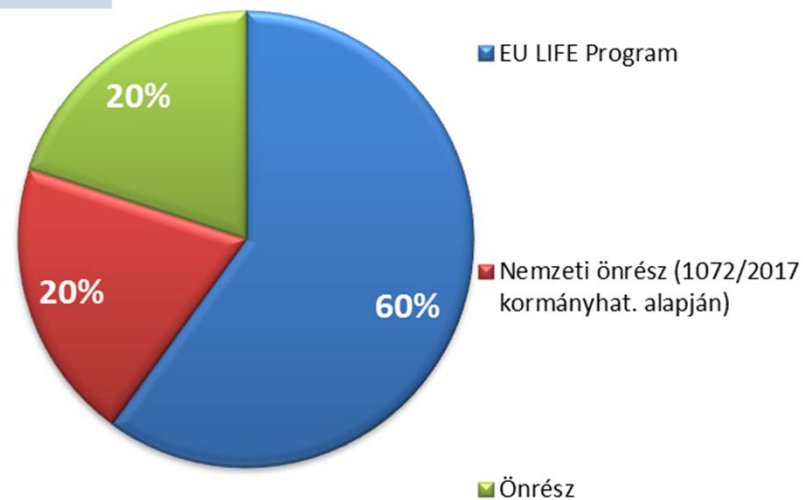
LIFE projektfinanszírozás

Kedvezményezett kör:

Közjogi szervezet	Magánszervezet
Pl. helyi & megyei önkormányzat,	- gazdasági társaság - egyesület - alapítvány - non-profit szervezetek

EU támogatás: 60%

Önerő: 40% - ebből 20% állami támogatás

Projekttypusok

Az EU és tagállami szinten releváns környezet- és klímapolitikai direktívák, stratégiai dokumentumok végrehajtását lényegi módon segítő projektek

Hagyományos	Nem hagyományos
kísérleti („pilot”)	integrált
demonstrációs	technikai segítségnyújtás
legjobb gyakorlatok (BAT) fejlesztése, adaptációja	kapacitásépítést célzó
tájékoztató, tudatosságnövelő	előkészítő

Értékelési szempontok

- **Szakmai és pénzügyi koherencia, minőség**
- **Uniós és tagállami szintű hozzáadott értékek:**
  - a megnövekedett klímaellenálló képességhez és/vagy az üvegházhatást okozó gázok csökkentéséhez való hozzájárulás mértéke és minősége;
  - a LIFE Éghajlat-politika Alprogram konkrét célkitűzéseinek eléréséhez való hozzájárulás mértéke és minősége;
  - a többcélúság és a szinergiák megkeresése;
  - megismételhetőség és átültethetőség;
  - transznacionálitás, zöld közbeszerzés;

A beadott pályázatokra jellemző projekthibák

- Helyzetelemzés hiánya, pontatlansága;
- A célok kijelölésekor nem, vagy nem meggyőzően kerül bemutatásra az EU és a hazai klímapolitikai prioritásokkal való egybeesés;
- Gyakran a LIFE pályázatok prioritásainak való megfelelés sincs kiemelve;
- A valóban mérhető klímapolitikailag fontos indikátorok – karbon-, víz-, nitrogén-, foszfor-, lábnyom életciklusra vetített elemzése – használatának hiánya, a nyomon követhetőség hiánya;

2017. évi indikatív menetrend

A 2017. évi pályázati kiírás megjelent:

2017. április 28.

<http://ec.europa.eu/environment/life/news/newsarchive2017/april/index.htm#call2017>

Várható „belső határidő” a LIFE Csoport általi átnézés és véleményezés érdekében:

2017. július 1.

Várható hivatalos beadási határidő:

2017. szeptember 7.

A beérkező pályázatok értékelése, felülvizsgálata:

2017. szeptember – 2018. május

A támogatási szerződések aláírása:

2018. május-június

A projektek elindításának legkorábbi időpontja:

2018. június (előleg beérkezése várhatóan szeptember-október)

Köszönöm a figyelmet!

otto.toldi@nfm.gov.hu

További információk

<http://ec.europa.eu/environment/life/funding/life.htm>

<http://www.lifepalyazatok.eu/>

Klímapolitika Facebook oldal:

<https://www.facebook.com/klimapolitika/>

Magyar LIFE Twitter partnerkereső:

https://twitter.com/hu_ncp

LIFE Klímapolitikai Csoport
lifecimate@nfm.gov.hu